

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X KADENCJA**

Warszawa, dnia 14 kwietnia 2021 r.

Druk nr 366

**KOMISJA
USTAWODAWCZA**

**Pan
Tomasz GRODZKI
MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Na podstawie art. 76 ust. 1 Regulaminu Senatu Komisja Ustawodawcza wnosi o podjęcie postępowania w sprawie inicjatywy ustawodawczej dotyczącej projektu ustawy

o zmianie ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych.

Do reprezentowania Komisji w dalszych pracach nad tym projektem ustawy upoważniony jest pan senator Krzysztof Kwiatkowski.

W załączeniu przekazuję projekt ustawy wraz z uzasadnieniem.

Przewodniczący Komisji
Ustawodawczej
(-) Krzysztof Kwiatkowski

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych

Art. 1. W ustawie z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 981 i 1378) po art. 14 dodaje się art. 14a w brzmieniu:

„Art. 14a. W postępowaniach w sprawie lokalizacji i budowy budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa, niespełnienie wymogu, o którym mowa w art. 4 ust. 1, nie stanowi przesłanki odmowy wydania decyzji WZ albo pozwolenia na budowę, w przypadku gdy odległość, w której przewidziana jest lokalizacja i budowa budynku – od elektrowni wiatrowej wybudowanej przed dniem wejścia w życie niniejszego przepisu, jest równa lub większa od pięciokrotności wysokości elektrowni wiatrowej mierzonej od poziomu gruntu do najwyższego punktu budowli, wliczając elementy techniczne, w szczególności wirnik wraz z łopatomami (całkowita wysokość elektrowni wiatrowej).”.

Art. 2. Do postępowań wszczętych na podstawie ustawy zmienianej w art. 1 i niezakończonych decyzją ostateczną przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się art. 14a ustawy zmienianej w art. 1.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 981 i 1378), zwaną dalej również „ustawą z dnia 20 maja 2016 r.”, minimalna odległość elektrowni wiatrowej od zabudowy mieszkaniowej oraz wskazanych form ochrony przyrody powinna wynosić nie mniej niż dziesięciokrotność wysokości całkowitej elektrowni wiatrowej, liczonej od poziomu gruntu do najwyższego punktu budowli, uwzględniając wirnik wraz z łopatomy. Przyjęty limit wysokości jest określany w piśmiennictwie jako „kryterium 10H”.

Szczegółowy sposób obliczania odległości między elektrownią a wymienionymi wyżej obiektami określa art. 5 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. Wysokość elektrowni dla potrzeb wyznaczenia możliwości lokalizacji i budowy powinna być mierzona od poziomu gruntu do najwyższego punktu budowli, wliczając elementy techniczne, w szczególności wirnik wraz z łopatomy (całkowita wysokość elektrowni wiatrowej). W praktyce obejmować ona będzie podstawę fundamentu turbiny wiatrowej oraz punkt znajdujący się na krawędzi łopaty, przy najwyższym jej wychyleniu. W przypadku najwyższych turbin występujących obecnie na rynku ich całkowita wysokość mieści się w przedziale między 150 m a 200 m. Co powoduje, że zakaz lokalizacji elektrowni wiatrowych w odniesieniu do zabudowy mieszkaniowej może rozciągać się do okręgu o promieniu około 2 km.

Odległości te co do zasady obowiązują „dwukierunkowo”, bowiem nie tylko dotyczą odległości elektrowni wiatrowej od budynku mieszkalnego (lub budynku o funkcji mieszanej), jak to wynika z art. 4 ust. 1 pkt 1 tej ustawy, ale dotyczą również odległości takiego budynku od elektrowni wiatrowej. Przepis art. 4 ust. 1 pkt 2 tej ustawy wprost stanowi, że budynek mieszkalny albo budynek o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa, może być lokalizowany i budowany w odległości od elektrowni wiatrowej, która jest równa lub większa od dziesięciokrotności wysokości elektrowni wiatrowej mierzonej od poziomu gruntu do najwyższego punktu budowli, wliczając elementy techniczne, w szczególności wirnik wraz z łopatomy. Ustawa z dnia 20 maja 2016 r. tym samym ogranicza zarówno lokalizację elektrowni wiatrowych w stosunku do istniejących budynków mieszkalnych, jak i lokalizację budynków mieszkaniowych w stosunku do istniejących oraz planowanych elektrowni wiatrowych.

Limit odległości wyznaczony w art. 4 ust. 1 ustawy jest wiążący dla gminy przy:

- a) sporządzaniu oraz uchwalaniu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy albo jego zmianie,
- b) sporządzaniu oraz uchwalaniu albo przyjmowaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (plany miejscowe) albo jego zmianie,
- c) wydawaniu decyzji w sprawie ustalenia warunków zabudowy (decyzja WZ),

oraz dla organów administracji architektoniczno-budowlanej – przy wydawaniu pozwolenia na budowę oraz ocenie zasadności wniesienia sprzeciwu wobec zgłoszenia.

Na podstawie przepisów przejściowych do ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych – w odniesieniu do budowy budynków mieszkalnych albo budynków o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa, obowiązywały następujące zasady:

- 1) pozwolenia na budowę wydane przed dniem jej wejścia w życie zachowują moc (art. 13 ust. 1), a postępowania w przedmiocie wydania pozwolenia na budowę, wszczęte i niezakończone do dnia jej wejścia w życie, prowadzi się na podstawie przepisów dotychczasowych (art. 13 ust. 3),
- 2) zgłoszenia budowy wolno stojących budynków mieszkalnych jednorodzinnych, których obszar oddziaływania mieści się w całości na działce lub działkach, na których zostały zaprojektowane pozostają skuteczne, w sytuacji kiedy właściwy organ przed dniem wejścia w życie ustawy nie wniósł sprzeciwu (art. 13 ust. 4),
- 3) do zgłoszeń budowy wolno stojących budynków mieszkalnych jednorodzinnych, których obszar oddziaływania mieści się w całości na działce lub działkach, na których zostały zaprojektowane stosuje się przepisy dotychczasowe, jeżeli do dnia wejścia w życie ustawy nie upłynął czas na wniesienie przez właściwy organ sprzeciwu (art. 13 ust. 5),
- 4) decyzje o warunkach zabudowy wydane przed dniem jej wejścia w życie, zachowują moc (art. 14 ust. 4),
- 5) postępowania w przedmiocie wydania decyzji o warunkach zabudowy:
 - a) wszczęte i niezakończone do dnia wejścia w życie ustawy oraz
 - b) wszczęte po dniu jej wejścia w życie– prowadzi się na zasadach obowiązujących przed dniem wejścia w życie ustawy, lecz nie dłużej niż przez 36 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, czyli nie dłużej niż do dnia 16 lipca 2019 r., a przesłanki odmowy wydania pozwolenia na budowę lub, w

przypadku zgłoszenia, przesłanki wniesienia sprzeciwu nie może stanowić fakt, iż inwestycja zostanie zrealizowana niezgodnie z wprowadzanymi przez ustawę wymogami w zakresie odległości (art. 14 ust. 1),

- 6) zachowują moc/ważność dokumenty planistyczne gmin przewidujące lokalizację zabudowy mieszkaniowej uchwalone przed wejściem w życie ustawy, na podstawie planu miejscowego obowiązującego przed dniem wejścia w życie ustawy, przez cały okres obowiązywania tego planu, możliwe będzie wydawanie pozwoleń na budowę i realizacja zabudowy mieszkaniowej, nawet w sytuacji, gdy nie spełnia ona wymogu co do zachowania odległości, o której mowa w art. 4 ust. 1 (art. 15 ust. 1, 2 oraz 4).

Z powyższego wynika m.in., iż ustawodawca ustalił 3-letni okres przejściowy na zakończenie procesów związanych z uzyskaniem decyzji WZ na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 20 maja 2016 r.

Ponadto na mocy art. 15 ust. 8 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. gminy, w okresie 72 miesięcy od dnia wejścia w życie tej ustawy, mogą uchwalać plany miejscowe przewidujące lokalizację budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa, na podstawie przepisów dotychczasowych (przepis ten nie ma zastosowania do planów miejscowych przewidujących lokalizację nowej elektrowni wiatrowej). Na podstawie uchwalonych planów miejscowych będą mogły być wydawane pozwolenia na budowę dotyczące zabudowy mieszkaniowej, przy czym przesłanki odmowy wydania pozwolenia na budowę nie będzie mógł stanowić fakt, iż inwestycja zostanie zrealizowana niezgodnie z wprowadzanymi przez ustawę wymogami w zakresie odległości.

Mając powyższe na uwadze, uzasadnionym wydaje się być, wyrażane przez przedstawicieli licznych samorządów, stanowisko, że wprowadzenie zasady minimalnej odległości budynków mieszkalnych od istniejących lub planowanych elektrowni wiatrowych, w praktyce doprowadziło do zablokowania zabudowy mieszkaniowej na znacznych obszarach gmin, w szczególności na terenach intensywnie urbanizowanych, terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową (zasadności tego stanowiska nie zmieniają przyjęte w ustawie z dnia 20 maja 2016 r. i przedstawione powyżej regulacje intertemporalne).

W strefie oddziaływania istniejących elektrowni wiatrowych znajduje się niemal 20% wszystkich gmin w Polsce. Na podstawie przepisów ustawy dnia 20 maja 2016 r. wszystkie tereny zlokalizowane w „odległości 10H” od istniejących elektrowni wiatrowych nie będą

mogły zostać zabudowane budynkami mieszkalnymi, o ile nie są objęte planami miejscowymi, które dopuszczają taką zabudowę w ich granicach. Podkreślenia wymaga, iż średnia pokrycia planami miejscowymi w Polsce wynosi ok. 30%, ale są gminy, które w swoich granicach nie posiadają żadnego planu miejscowego lub mają pokrycie rzędu 2–3%.

Proponowane w projekcie ustawy rozwiązania zakładają liberalizację „kryterium 10H” w odniesieniu do zabudowy mieszkaniowej. Wprowadzany do ustawy z dnia 20 maja 2016 r. przepis przewiduje, iż w postępowaniach w sprawie lokalizacji i budowy budynków mieszkalnych, niespełnienie wymogu, o którym mowa w art. 4 ust. 1 tej ustawy, nie może stanowić przesłanki odmowy wydania decyzji WZ albo pozwolenia na budowę, w przypadku gdy odległość, w której przewidziana jest lokalizacja i budowa budynku o funkcji mieszkaniowej – od elektrowni wiatrowej wybudowanej przed dniem wejścia w życie niniejszego przepisu, jest równa lub większa od pięciokrotności wysokości elektrowni wiatrowej mierzonej od poziomu gruntu do najwyższego punktu budowli, wliczając elementy techniczne, w szczególności wirnik wraz z łopatomy (całkowita wysokość elektrowni wiatrowej).

Wprowadzenie tzw. „kryterium 5H”, umożliwi rozwój inwestycji mieszkaniowych w szczególności na terenach, które nie są objęte planem miejscowym oraz na działkach znajdujących się na tych terenach, dla których nie zostały dotychczas wydane decyzje WZ, dotyczące budynków mieszkalnych. Proponowany przepis znajdzie zastosowanie w przypadku, gdy na danym obszarze obowiązuje plan miejscowy uwzględniający odległość określoną zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 20 maja 2016 r.

Proponowany przepis przejściowy przewiduje, że do wszczętych i nie zakończonych przed dniem wejścia w życie przedmiotowej nowelizacji postępowań w sprawie lokalizacji i budowy budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej, w skład której wchodzi funkcja mieszkaniowa, stosowane będą przepisy nowe.

Proponuje się aby ustawa weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, co zapewni zachowanie odpowiedniego okresu *vacatio legis*.

Nadesłane w ramach konsultacji opinie i uwagi zostaną zamieszczone na senackiej stronie internetowej. Projektowana ustawa zostanie poddana ocenie skutków regulacji, w której zostaną przedstawione oczekiwane skutki społeczne, gospodarcze i finansowe.

Przedmiot projektowanej ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.